

FIRST MOCK APSC MAINS 2024

GS Paper I

Duration: 3 Hrs

NAME:	<i>Anjan Jyoti Das</i>	APSC ROLL NO: 3700122
DATE:	12.09.2025	PHONE NO:
EMAIL ID:		

(Please fill your details correctly)

Medium:

English

☐

Assamese

☐

INDEX NUMBER			INSTRUCTIONS
Q.NO.	Maximum Marks	Marks Obtained.	Please read each of the following instruction carefully before attempting the questions: - There are TWENTY questions printed in ENGLISH and ASSAMESE. - All questions are compulsory. - The number of marks carried by a question/part is indicated against it. - The answers must not exceed the prescribed word limit indicated against each question. - Answers must be written in the medium authorised in the Admission Certificate which must be stated clearly on the cover of this Question-cum-Answer (QCA) Booklet in the space provided. No marks will be given for answers written in medium other than the authorised one. - Checking to be done with main aim of evaluating a candidate's ability of express ideas in lucid manner. - Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off - Use a blue or black ballpoint pen only.
1	10		
2	10		
3	10		
4	10		
5	10		
6	10		
7	10		
8	10		
9	10		
10	10		
11	15		
12	15		
13	15		
14	15		
15	15		
16	15		
17	15		
18	15		
19	15		
20	15		
TOTAL:	250		Signature of the Student: <i>Anjan Jyoti Das</i> Invigilator's Signature: NOTE: EVALUATION PERIOD FOR THE MAINS TEST SERIES COPY IS 10 DAYS.

DETAIL FEEDBACK**ALL THE BEST**

Q1. Assamese society is marked by ethnic diversity, syncretic traditions, and strong community bonds. In what ways has globalisation reinforced or disrupted these features?

প্ৰশ্ন ১) অসমীয়া সমাজ জাতিগত বৈচিত্ৰ্য, সমন্বয়মূলক পৰম্পৰা আৰু শক্তিশালী সম্প্ৰদায়ৰ বান্ধোনৰ দ্বাৰা চিহ্নিত। বিশ্বায়নে কোনবোৰ উপায়েৰে এই বৈশিষ্ট্যবোৰ শক্তিশালী কৰিছে বা ব্যাহত কৰিছে?
 (Answer in 150 words)

উঃ ভাৰতবৰ্ষৰ উত্তৰ-পূব সীমাত অৱস্থিত-
 অসমৰ ব্যৱস্থা বিভিন্ন ভাষা-ভেদভেদ, ধৰ্ম আৰু-
 ভৌগোলিক বৈশিষ্ট্যৰ সন্মিলনে এখন মিলনভূমি।

ভাষাগত বৈশিষ্ট্যঃ বিভিন্ন ভাষা জনগোষ্ঠী;

বিভিন্ন ধৰ্মগোষ্ঠীৰ লোকসকল অৱস্থান যদিও এক-
 ভাষাগত বৈশিষ্ট্যৰ নিদৰ্শন দিয়াই; তদুপৰি-
 সমন্বয়মূলক সন্মিলনৰ সন্মিলনৰ সন্মিলনৰ সন্মিলন
 সন্মিলনৰ নিদৰ্শন দিয়াই ধৰ্ম।

সমন্বয়মূলক পৰম্পৰাঃ ঐতিহ্যগতভাৱে

পৰম্পৰাগত ভিত্তিৰ সন্মিলন এই সন্মিলনত
 একতমৰে বিহা, বৈশিষ্ট্য, যুগ্মৰ অসমীয়া দৰে-
 সমন্বয়মূলক পৰম্পৰাৰ সন্মিলনৰ সন্মিলনৰ সন্মিলন
 অসমীয়া।

শক্তিশালী সম্প্ৰদায়ঃ বিভিন্ন ধৰ্মগোষ্ঠীৰ

একতমৰে ভিত্তিৰ সন্মিলন, সমন্বয়মূলক
 একক পৰিচয়ৰ সন্মিলনৰ সন্মিলনৰ সন্মিলন
 সন্মিলনৰ সন্মিলন। ই সম্প্ৰদায়গত একতমৰ সন্মিলন।

অসমীয়া ভাষাতক একশিত সৰি জাতিসংঘী
সংস্কৃত বিজ্ঞানসংগ্ৰহীত —

- ১) বিজ্ঞান বিজ্ঞান দৰ্শনত সন্নিবিষ্ট
বৰ্ণন,
- ২) বিজ্ঞান মানসিকত অসম্ভৱ সূচক
আৰু নব্যীক সন্নিবিষ্ট মানসিক অৱস্থানত
- ৩) দক্ষতা বিজ্ঞানত একিমে, শুদ্ধমানসিক
পাঠে সূচক মানসিকত বৰ্ণন।
- ৪) বিজ্ঞান অনমানসিকত অসম্ভৱ সূচক
সন্নিবিষ্ট — সন্নিবিষ্ট মানসিকত, সূচক দক্ষ
অসম্ভৱ সন্নিবিষ্ট নিদৰ্শন।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q2. Discuss the major tribal uprisings of the 19th and 20th centuries. Critically analyse their impact on the Indian freedom struggle and the policy responses of the colonial state.

প্রশ্ন ২) ১৯শ আৰু ২০শ শতিকাৰ প্ৰধান জনজাতীয় বিদ্রোহসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। ভাৰতীয় স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ আৰু ঔপনিৱেশিক ৰাষ্ট্ৰৰ নীতিগত প্ৰতিক্ৰিয়া সমালোচনামূলকভাৱে বিশ্লেষণ কৰক।
(Answer in 150 words)

৫.৯ ১৯শ আৰু ২০শ শতিকাৰ প্ৰধান জনজাতীয় বিদ্রোহসমূহৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। ভাৰতীয় স্বাধীনতা সংগ্ৰামৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ আৰু ঔপনিৱেশিক ৰাষ্ট্ৰৰ নীতিগত প্ৰতিক্ৰিয়া সমালোচনামূলকভাৱে বিশ্লেষণ কৰক।
মূল্যবোধৰ বিদ্রোহ সমূহ :-

১) পাণ্ডৱ-২০বিংশ শতিকাৰ কৃষক বিদ্রোহ :-

↳ মূল্য. আৰু. পিৰ. মূল্যৰ
বিৰোধিতা -

২) তেল বিদ্রোহ

৩) মহিলী বিদ্রোহ

৪) কৃষকসমূহৰ আন্দোলনসমূহৰ মিত্ৰ -
ম্যাকডোনাল্ডৰ আৰু ৰাষ্ট্ৰ বিদ্রোহ।

৫) দক্ষিণ ভাৰতত চাৰ বছৰি ৫০০ কৃষক -
বিদ্রোহ,

৬) পশ্চিম বংগত কৃষক বিদ্রোহ,

ଜାତୀୟ ସର୍ବମୁଖ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନ-ମଧ୍ୟ
ଦଳଦଳୀୟ ଆନ୍ଦୋଳନମଧ୍ୟର ଉତ୍ପତ୍ତି —

ଓ ବାହ୍ୟ ଆନ୍ଦୋଳନର ବ୍ୟବ ଏକ ସାମ୍ମିଳିତ-
ଚିନ୍ତାଧାରା,

୧) ଦାବିନି ଦିଆଯିବ, ଜାତୀୟ ମାନ୍ଦେବ-
ମାନ୍ଦେବ ଆନ୍ଦୋଳନର ମାତି ମାନ୍ଦେବ-
ରାବତ ଦେଖିବା ମାନ୍ଦେବ ।

୨) ଆନ୍ଦୋଳନରାବତର ବ୍ୟବାର ଦେଖିବା
ମେ. ବୁଦ୍ଧି ମାନ୍ଦେବତ ମାନ୍ଦେବର ବ୍ୟବାର
ଦେଖିବାରାବତର ମାନ୍ଦେବ,

୩) ଆନ୍ଦୋଳନ ନିମ୍ନ ଉପର ମାନ୍ଦେବତ ମାନ୍ଦେବ-
ଦେଖିବାରାବତର ।

ଉପାନ୍ତରାବତର ବାହ୍ୟ ମାନ୍ଦେବ-
ମାନ୍ଦେବ ଉପରାବତର ବାହ୍ୟ ମାନ୍ଦେବ-
ମାନ୍ଦେବ ଦେଖିବାରାବତର ମାନ୍ଦେବ ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (if any)
Total

Q3. Explain the oceanographic conditions that lead to the occurrence of rare earth mineral deposits on the ocean floor. How can such resources shape India's developmental prospects?

প্রশ্ন ৩) সাগরব পৃষ্ঠত পৃথিবীর বিবল খনিজ ভাণ্ডার পোরা মহাসাগরীয় পরিস্থিতির বিষয়ে ব্যাখ্যা করক। এনে সম্পদসমূহে ভারতের উন্নয়নের সম্ভারনাক কেনেদবে গড় দিব পারে?

(Answer in 150 words)

উঃ সাগরব পৃষ্ঠত পৃথিবীর বিবল খনিজ ভাণ্ডার পোরা মহাসাগরীয় পরিস্থিতির বিষয়ে ব্যাখ্যা করক। এনে সম্পদসমূহে ভারতের উন্নয়নের সম্ভারনাক কেনেদবে গড় দিব পারে?

অর্থসাগরীয় পরিস্থিতিতত্ত্ব লগত এই
খনিজ ভাণ্ডারসমূহ সত্যসত্তাে এটিত —

১) "বৈবল বিকর উপস্থিতিত মধ্য সাগরীয়
সাগর তলিত খনিজ পরিস্থিতিত আকিক,

২) যি অর্থসাগরীয় তলসমূহত বহু পূর্বনি-
গত-গতনি বর অন্যন্য সম্ভারিত ভূমধ্যসাগর
সম্পদ আমক।

৩) সাগরীয় তলিত সাংঘাতিক সম্ভারিত-
বৈবল, যেনে:- অর্থসাগরীয় বৈবল,
সাগরীয় ভূমধ্যসাগর পরিস্থিতিত বহুত-
খনিজ ভাণ্ডার সম্পদ পোরা হয়।

৪) সাগরীয় পরিস্থিতিতত্ত্ব সুস্থিতিত এই সম্ভার-
তত্ত্বপূর্ণ।

ଡେସଟପ ଟ୍ରେସିଙ୍ଗର ଅନୁସରଣରୁ ଆହୁରଣକାରୀ
ଜ୍ଞାନର ଆନିତର ସକ୍ରିୟତା କୃତତା- ମୁଦ୍ରାଣ ବାସିବ
ମାମୁର । ଏହାମଧ୍ୟରୁ ଦିଶି —

୧) ଆତି ଦୁର୍ଲଭ ଆନିତର ଦେଖିଲେ, ଏହାବ-
ସନ୍ତୁଷ୍ଟତା ଦାସିତାତେ (ସାମାଜିକ ସୁଧାର ଦେଖିଲେ
ହୁକି ବାସିବ ମାମୁର ।

୨) ଡେସଟପ ଟ୍ରେସିଙ୍ଗର ମାଧ୍ୟମରେ, ଆନିତର-
ସି ମୋଡିଫାଇ ତାକ ସୁଧାର ବାସିବ ମାମୁର ।

୩) ଡେସଟପ ଆନିତର ନିରୋଧିତ ଅନୁସର-
ଣ ।

୪) ଦୁର୍ଲଭ ମାମୁରୀର ଆନିତର ସକ୍ରିୟତା ବାସିବ
ଡେସଟପ ଆନିତର ଦେଖିଲେ ସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତତା,
ତାକ ସୁଧାର ବାସିବ ।

ଡେସଟପ ଆନିତର ମାମୁରୀର ବାସିବ
ଡେସଟପ ମାମୁରୀର ବାସିବ ଏହା ମାମୁରୀର
ସୁଧାର ମାମୁରୀ ବାସିବ ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q4. Despite being part of the same state, the Brahmaputra and Barak Valleys of Assam display contrasting developmental challenges. Analyze the factors responsible.

প্রশ্ন ৪) একেখন ৰাজ্যৰ অংশ হোৱা স্বত্বেও, অসমৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ আৰু বৰাক উপত্যকাই বিপৰীত উন্নয়নমূলক প্ৰত্যাহ্বান প্ৰদৰ্শন কৰে। ইয়াৰ বাবে দায়ী কাৰকবোৰ বিশ্লেষণ কৰক।

(Answer in 150 words)

উঃ প্ৰকৃতিৰ বৰণী অসম ৰাজ্যৰ দু-প্ৰাকৃতিক
বৈশিষ্ট্যৰ মুঠ নিদৰ্শন হৈছে—

ক) ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকা—

খ) বৰাক উপত্যকা—

উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁৰ কাৰকঃ—

১) বৰাকৰ তুলনাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ
বিস্তৃতি,

২) ৰাজ্যৰ আৰ্থিকতা নৈক ব্ৰহ্মপুত্ৰ
উপত্যকাত বৰাকৰ,

৩) ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত আৰ্থিক,

৪) বৰাক উপত্যকাত ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাৰ
তুলনাত যোগাযোগৰ ক্ষেত্ৰত পিছুপৰ,

৫) চৈধ্যশতাব্দৰ সময় ব্ৰহ্মপুত্ৰ উপত্যকাত

ସବୁକ ଲେଖକଙ୍କର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତା ଆବିଷ୍କାର,

ଓ ଐତିହାସିକତାରେ ସ୍ୱଳ୍ପମୁଖତାବ- ଶ୍ରେୟ

ସବୁକ ଲେଖକଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ,

୧) କୃଷିଭିତ୍ତିକ ମାବିମାନ, କୃଷି ଓ ମହାମହାଲୀକା

ସ୍ୱଳ୍ପମୁଖ ଲେଖକଙ୍କର, ସବୁକ ଲେଖକଙ୍କର-
ଆବିଷ୍କାର,

୫) କୃଷି ମହାମହାଲୀକାରେ ସ୍ୱଳ୍ପମୁଖ ଲେଖକଙ୍କର-
ଆବିଷ୍କାର।

୨) ଶ୍ରେୟ ଲେଖକଙ୍କର ଶ୍ରେୟ ଲେଖକଙ୍କର ସ୍ୱଳ୍ପମୁଖ-
ଲେଖକଙ୍କର ଆବିଷ୍କାର।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (if any)
Total

Q5. 'MUDRA Yojana has become a tool for empowerment, enabling women to contribute to national economic growth and inspiring the next generation of entrepreneurs.' Examine.

প্রশ্ন ৫) "মুদ্রা যোজনা" সবলীকৰণৰ এক সঁজুলি হৈ পৰিছে, যিয়ে মহিলাসকলক ৰাষ্ট্ৰীয় অৰ্থনৈতিক বিকাশত অৰিহণা যোগাবলৈ সক্ষম কৰি তুলিছে আৰু পৰৱৰ্তী প্ৰজন্মৰ উদ্যোগীসকলক অনুপ্রাণিত কৰিছে।" মূল্যায়ন কৰক।

(Answer in 150 words)

উঃ আৰ্থনৈতিক স্বাবলম্বিতাৰ ক্ষেত্ৰত,
স্বাৱলম্বিকতাৰ মৰ্যদা আৰু উৎসাহিত ব্যৱস্থা-
বদ্ধ গ্ৰহণ ব্যৱস্থা আঁচনি সমূহৰ উত্তৰত
ভাৰত চৰকাৰৰ "মুদ্রা যোজনা" এক ক্ষেত্ৰ-
লাবলগীয়া পদক্ষেপ।

ৰাষ্ট্ৰীয় আৰ্থনৈতিক বিকাশত এই যোজনাৰ

অৱিৰণ্যঃ

- ১) আত্মমুহুৰ্তক হোষ্ট স্থাতিষ্ঠ্য ব্যৱস্থা,
- ২) মুদ্রা আৰু স্বাৱলম্বীয় উদ্যোগ গঠ-
ন দিয়াৰ ব্যৱস্থা ব্যৱস্থা
- ৩) স্বাৱলম্বী হৈ পৰাকৈ দক্ষতাৰ বিকাশ-
সাধন,
- ৪) মুদ্রা সাহায্যৰে এক স্বাৰ্থনৈতিক উদ্যোগত
আৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা ব্যৱহাৰত প্ৰেৰণা
যোগায়।

ପରସ୍ପରୀ ମାର୍ଗଦର୍ଶକ ପ୍ରଦର୍ଶନୀପ୍ରକଳ୍ପ-
ପ୍ରସ୍ତୁତକର (ଅନୁପ୍ରାଣ ଦେବ) —

- ① ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମ୍ମାନ ବିଜିତ —
ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ସମ୍ମାନ,
- ② ଶ୍ରୀ ମାଡିଫାସିବ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ
ଅନୁଷ୍ଠାନ ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନ,
- ③ ବିଜିତ ଅନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମ୍ମାନ, ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ
ସମ୍ମାନ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନ
ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ସମ୍ମାନ ସମ୍ମାନ ।

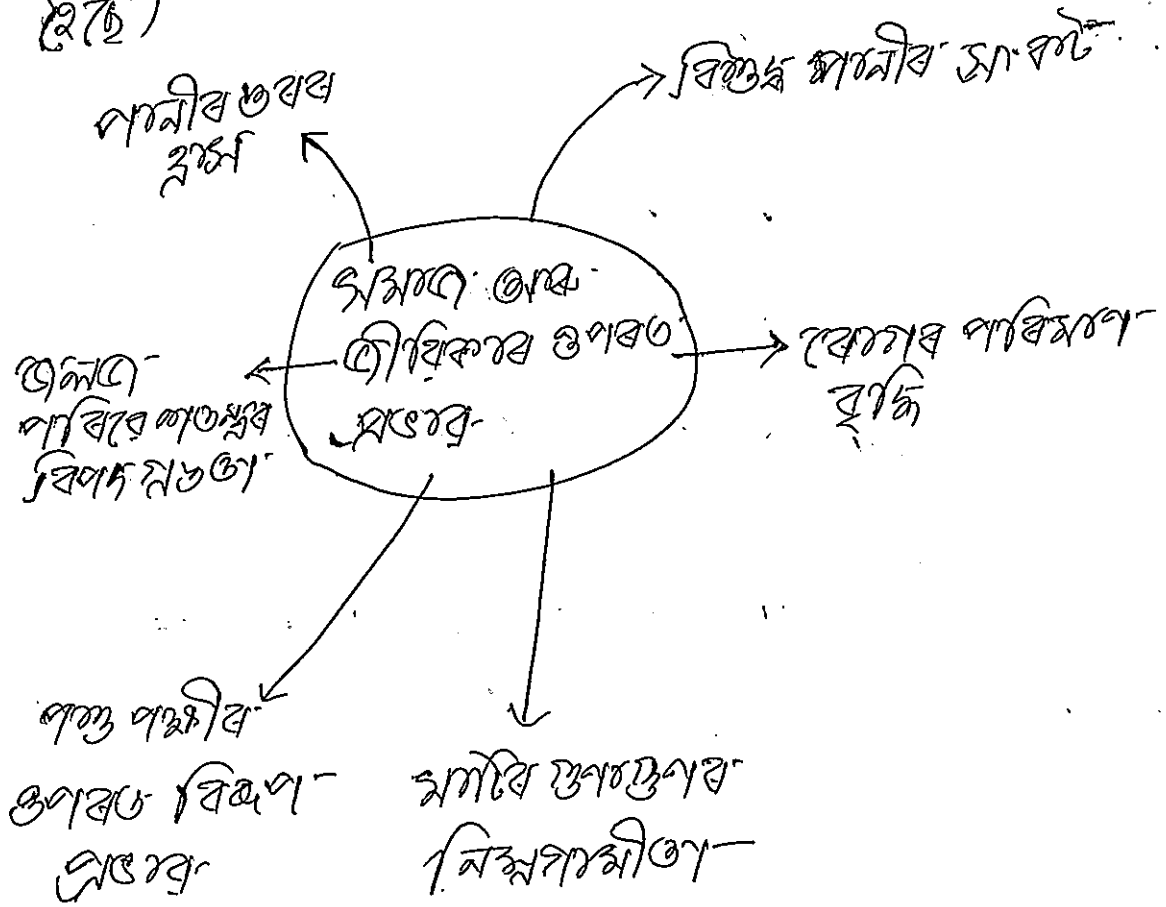
“ଅନୁଷ୍ଠାନ (ଅନୁଷ୍ଠାନ)” ନାମରେ ଶ୍ରୀମତୀ
ପ୍ରସ୍ତୁତକର “ଅନୁଷ୍ଠାନ” ନାମରେ ଶ୍ରୀମତୀ
ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଅନୁଷ୍ଠାନ
ସମ୍ମାନ ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q6. Groundwater contamination has emerged as a major environmental concern in Assam. Discuss its impact on society and livelihoods, and suggest remedial measures:

প্রশ্ন ৬) ভূগর্ভস্থ পানীৰ প্ৰদূষণ অসমত এক প্ৰধান পাৰিপাৰ্শ্বিক উদ্বেগ হিচাপে পৰিগণিত হৈছে। সমাজ আৰু জীৱিকাৰ ওপৰত ইয়াৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰক, আৰু প্ৰতিকাৰমূলক ব্যৱস্থাৰ পৰামৰ্শ দিয়ক।
(Answer in 150 words)

উঃ বিভিন্ন মানৱীয় বা প্ৰাকৃতিকঃ কাৰণত
অসমৰ ভূ-গৰ্ভস্থ পানীৰ প্ৰদূষণ বৰ্তমান
এক পাৰিপাৰ্শ্বিক উদ্বেগ হিচাপে পৰিগণিত
হৈছে।

এই মানৱীয় কাৰণে এক বৰ্তমান হিচাপে
জীৱিকাৰ ওপৰত অসমত প্ৰদূষণৰ প্ৰভাৱ।

- ବଳ ବ୍ୟବହାର ଦ୍ୱାରା
ମାଣିଷ ନିର୍ମାଣ ହେଉ ବୋଧ
- ପ୍ରାକୃତିକ ଶକ୍ତି ଓ ମାନବ
ଚିନ୍ତାଶକ୍ତି
- ପ୍ରାକୃତିକ ବସ୍ତୁ
ବ୍ୟବହାର
- ପ୍ରାକୃତିକ ମାଣି ନିର୍ମାଣ
ବ୍ୟବହାର
- ପ୍ରାକୃତିକ ଓ ମାନବ ମାଣି-
ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବହାର
- ପ୍ରାକୃତିକ ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବହାର

ପ୍ରାକୃତିକ ମାଣି ନିର୍ମାଣ ବ୍ୟବହାର
ଏକ ବିଶେଷ ଦିନ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q7. Gandhi's method was not passive but an active force requiring courage, sacrifice, and moral strength. In this context, discuss how Satyagraha differed from mere passive resistance and shaped India's freedom struggle.

প্ৰশ্ন ৭) গান্ধীৰ পদ্ধতি নিষ্ক্ৰিয় নাছিল বৰঞ্চ সক্ৰিয় শক্তি আছিল যাৰ বাবে সাহস, ত্যাগ আৰু নৈতিক শক্তিৰ প্ৰয়োজন আছিল। এই সন্দৰ্ভত আলোচনা কৰক কেনেকৈ সত্যাগ্ৰহ কেৱল নিষ্ক্ৰিয় প্ৰতিৰোধৰ পৰা পৃথক আছিল আৰু ভাৰতৰ স্বাধীনতা সংগ্ৰামক আকৃতি দিছিল। (Answer in 150 words)

উঃ ভাৰতীয় স্বাধীনতা আন্দোলনৰ পিতৃ পুৰুষ, মহাত্মা গান্ধীৰ আন্দোলনৰ মূল মন্ত্ৰ আছিল 'আহিংস নীতি' আৰু "সত্যমহ"।

গান্ধীজীৰ এই সত্যমহৰ প্ৰত্যেক কোণবিশেষে নিষ্ক্ৰিয় বা বশ্য প্ৰত্যক্ষণালী বুলিব পাৰা নহয়। ইয়াৰ ব্যৱণঃ—

১) আহিংস নীতিৰ কাষেই আন্দোলনৰ সত্যমহ মূল মন্ত্ৰ বুলি কোৱা হয়।

২) সত্যমহ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ মূল মন্ত্ৰ বুলি কোৱা হয়।

৩) সত্যমহ নৈতিকতা বিপ্লৱ হৈছে।

৪) সত্যমহ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ

ଆନ୍ଦାଜ ନୀତିର ବଳ-ଗାନ୍ଧୀର ଜାତି
ନୀତିଗୁଡ଼ିକର ସମସ୍ତେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

ଓ ଡାକ୍ତର ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ସହ ବିଚାରମାନ
ଦର୍ଶନ ଗ୍ରହଣ କରିବା ନୀତିର ବଳ ।

ଏହାପରେ ଏକ ଆନ୍ଦାଜ ଆମ୍ବେ-
ଦକର ସହାୟତା ଦର୍ଶନର ସମସ୍ତେ ସମ୍ମାନ
କରିବା ଦାବୀରୁ ଆମ୍ବେଦକରଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦର୍ଶନ
ଓ ଆନ୍ଦାଜର ସମସ୍ତେ ସମ୍ମାନ
କରିବା ସହ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

Feedback
(For office use only)

Structure/
Presentation

Question
Interpretation

Content

Value Addition

Penalty (If any)

Total

Q8. With hyper-connectivity and cultural homogenisation, Indian youth faces both identity fluidity and identity crisis. Discuss.

প্রশ্ন ৮) অতি-সংযোগ আৰু সাংস্কৃতিক সমতাপীকৰণৰ সৈতে, ভাৰতীয় যুৱক-যুৱতীসকলে পৰিচয়ৰ পৰিৱৰ্তনশীলতা আৰু পৰিচয়ৰ সংকট দুয়োটাৰে সন্মুখীন হয়। আলোচনা কৰক।

(Answer in 150 words)

উঃ অতি-সংযোগ আৰু সাংস্কৃতিক সমতাপীকৰণ
দুয়োমতেই ইহতে চোৱলকীয়ৰণৰ এক বৈশিষ্ট্য।

পৰিচয়ৰ পৰিৱৰ্তনশীলতাত অহম্ম

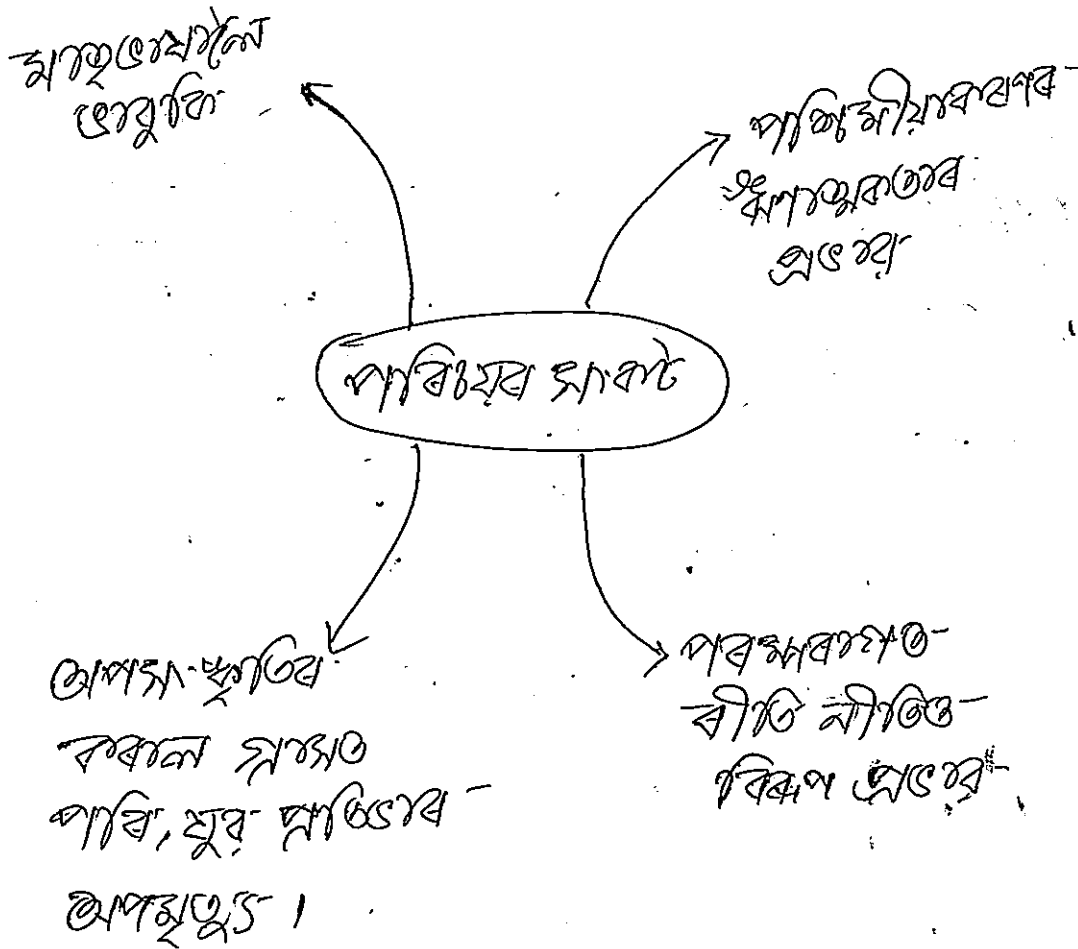
১) ভাৰতৰ সাংস্কৃতিক বিশ্বৰ বুকুত সন্নিৱিষ্ট।

২) ভাৰতৰ যুৱ মানৱ সম্পদৰ বিকল্প সন্নিৱিষ্ট।
 বৰি: বিশ্বত সুযোগৰ অন্ধান।

৩) ভাৰতীয় যুৱ মানৱৰ সৰ্বভাষী আৰু
 বিশ্বজনীন বিকল্প সন্নিৱিষ্ট।

৪) কীৰ্ত্তিৰ ক্ষেত্ৰত বিশ্বজনীনতা।

৫) এই বৈশিষ্ট্যক দিশসমূহৰ ঠিক লগাত
 এই দুই বৈশিষ্ট্যই পৰিচয়ৰ সংকট
 সৃষ্টি কৰে। ইয়াত সন্নিৱিষ্ট।

এই দিশে বৈশিষ্ট্য
মার্কসমত (সামাজিকতাবাদ) মার্কসমত
কাম্যত: পৈলীত ২৪।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q9. 'Excavating history is as much about the future as it is about the past; it gives identity, continuity and meaning to our collective life.' In this context, discuss the historical and cultural implications of recent archaeological discoveries in India with suitable examples.

প্রশ্ন ৯) "ইতিহাস খনন কৰাটো সিমানাই ভৱিষ্যতৰ বাবে 'গুৰুত্বপূৰ্ণ, যিমানৈ অতীতৰ বাবে আছিল ; ই আমাৰ সামূহিক জীৱনক পৰিচয়, ধাৰাবাহিকতা আৰু অৰ্থ প্ৰদান কৰে।" এই সন্দৰ্ভত ভাৰতত শেহতীয়া পুৰাতাত্ত্বিক আৱিষ্কাৰৰ ঐতিহাসিক আৰু সাংস্কৃতিক প্ৰভাৱৰ বিষয়ে উপযুক্ত উদাহৰণৰ সৈতে আলোচনা কৰক।

(Answer in 150 words)

উঃ ইতিহাস খনন, আমাৰ সামূহিক—
 সন্মিলনৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বপূৰ্ণ কেৱল অতীতত—
 নহয়, বৰ্তমানৰ ওচৰ ভৱিষ্যতৰ বস্তু—
 যি আমাৰ জীৱনৰ ওচৰ ভিত্তি—
পুৰাতাত্ত্বিক—
আৱিষ্কাৰৰ সন্মিলন বহন কৰে।

১) অৱশ্যে ই আমাৰ আৱিষ্কাৰে—
 প্ৰাচীন জগতৰ সন্মিলন সন্মিলনৰ ওচৰ—
 সন্মিলনৰ সন্মিলনৰ ভিত্তি সন্মিলন
 বহন।

২) নতুনকৈ আৱিষ্কাৰ হৈছে আমাৰ—
 সামূহিক সন্মিলন সন্মিলন সন্মিলন—
 সামূহিক সন্মিলনৰ সন্মিলন সন্মিলন।

P.T.O

⑥ ଦମନିମାନ୍ୟତ-ଭାଗବିହୀନ ଅନ୍ଧିମ ସମ୍ବନ୍ଧ
ସିଦ୍ଧାନ୍ତାବଳୀ ଅନ୍ଧାଦି ବ୍ୟବହାର ଦ୍ଵାରା
ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଏ ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q10. 'Feminisation of agriculture' has left women with greater responsibilities but limited access to resources.' Discuss.

প্রশ্ন ১০) 'কৃষিৰ নাৰীকৰণৰ ফলত মহিলাসকলৰ হাতত অধিক দায়িত্ব আহি পৰিছে কিন্তু সম্পদৰ প্ৰৱেশাধিকাৰ এতিয়াও সীমিত হৈ আছে।' আলোচনা কৰক। (Answer in 150 words)

উঃ কৃষিক্ষেত্ৰত মহিলাৰ সক্ৰিয়তাৰ্থক-
আজ প্ৰায়গোটেই হৈছে কৃষিৰ নাৰীকৰণ।

সুবিধাঃ

- ১) পুৰুষৰ ওপৰত অত্যধিক হেঁচা হ্ৰাস কৰা,
- ২) মহিলাসকলক অৰ্থনৈতিকভাৱে সুচল কৰা,
- ৩) সমাজত মহিলাৰ স্থান উন্নীতকৰণ,
- ৪) অচালিত অস্বাস্থ্যকৰ অথচ কুসংস্কাৰ
দূৰ হোৱা
- ৫) মহিলাসকলক সমাজৰ, অৰ্থনৈতিক-
আজ হিচাপে গণ্য কৰা,
- ৬) নাৰী সৰলীকৰণ
- ৭) পুৰুষতান্ত্ৰিক সমাজৰ অৱসান
- ৮) পুৰুষসকল অন্যকৰ্মত ব্যস্ত হ'বলৈ
সুবিধা লাভ।

ଅବେକ୍ଷ୍ୟାମୟୀକାର ମୌଳିକ ହେତୁର ବାବଦ -

- ୧) ମୁଖ୍ୟ ସାମଗ୍ରିକ ସାମଗ୍ରି -
- ୨) ମୌଳିକ ଉପାଦାନସବୁ,
- ୩) ସାମଗ୍ରିର ଉତ୍ପାଦନ -
- ୪) ଆବଶ୍ୟକତା ସାମଗ୍ରିର ଉତ୍ପାଦନ,
- ୫) ଆବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରି -
- ୬) ସାମଗ୍ରିର ଉପାଦାନ ବାବଦ -
- ୭) ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q11. The Bhakti and Sufi movements were not merely religious reforms but also harbingers of cultural unity. Discuss their significance for India's social cohesion.

প্রশ্ন ১১) ভক্তি আৰু চুফী আন্দোলন কেৱল ধৰ্মীয় সংস্কাৰেই নহয়, সাংস্কৃতিক একতাৰো পথ প্ৰদৰ্শক আছিল। ভাৰতৰ সামাজিক সংহতিৰ বাবে সেইবোৰৰ গুৰুত্ব আলোচনা কৰক।

(Answer in 250 words)

ভেঁঃ ভাৰতবৰ্ষত মধ্যযুগত সম্ভৱতঃ সাংস্কৰিক
একত্ব গঢ় লৈ উঠা অঙ্গদোলন সমূহৰ
কিছুবোৰ অন্যতম আছিল — “ভক্তি” আৰু
“চুফী” অঙ্গদোলন।

এই দুই অঙ্গদোলনৰ উদ্দেশ্যত
 কেৱল ধৰ্মীয় সাংস্কৰিক সংস্কাৰমূলক
 আছিল। বৰঞ্চ সমাজৰ এক সামগ্ৰিক
 সাংস্কৰিক একত্ব স্থাপন বাৰ হৈছিল —

দুই অঙ্গদোলনৰ বৈশিষ্ট্যকতা —

১) ধৰ্মৰ ক্ষেত্ৰত মাত্ৰ পৰম্পৰাগত
 পোহৰমীতৰ সলনি সম্বন্ধিত
 আৱকাশ ঘটে।

২) সাংস্কৰিক সংস্কাৰে, সকলো শ্ৰেণীৰ
 লোকৰ মাজত আত্মীয়তা গঢ়ি তোলা।

⑥ উল্লেখ অমূল্যমানৰে স্থূলত চলিতকৰ আৰু
আবিস্ফটিককৰ প্ৰাচৰ আৰু অমলি স্থান
সামৰত অমলি অমলি অমলি অমলি
বৰিছিল।

⑦ দ্বিতীয় অমলি অমলি অমলি অমলি
আবিস্ফটিক অমলি অমলি অমলি
বৰিছিল।

সামৰত অমলি অমলি অমলি

⑧ অমলি অমলি অমলি অমলি
অমলি অমলি অমলি অমলি
বৰিছিল।

⑨ অমলি অমলি অমলি অমলি
অমলি অমলি অমলি অমলি
অমলি অমলি অমলি অমলি
বৰিছিল।

P.T.O

[Handwritten scribble]

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q12. China's mega dam on the Brahmaputra carries strategic and hydrological implications for India. In this context, analyse the measures India can adopt to safeguard its interests. Suggest how Assam's agriculture sector can adapt to the resulting uncertainties.

প্ৰশ্ন ১২) ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ওপৰত চীনৰ বৃহৎ বাধাটোৱে ভাৰতৰ বাবে কৌশলগত আৰু জলবিদ্যুৎ সম্বন্ধীয় প্ৰভাৱ বহন কৰিছে। এই সন্দৰ্ভত ভাৰতে নিজৰ স্বাৰ্থ সুৰক্ষিত কৰিবলৈ গ্ৰহণ কৰিব পৰা ব্যৱস্থাসমূহ বিশ্লেষণ কৰক। অসমৰ কৃষি খণ্ডই ইয়াৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা অনিশ্চয়তাৰ সৈতে কেনেদৰে খাপ খাব পাৰে তাৰ পৰামৰ্শ দিয়ক।

(Answer in 250 words)

উঃ ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ ব্ৰহ্মপুত্ৰ নদৰ ওপৰত বৰ্ত্ত
চীনৰ নিৰ্মাণ কৰা বাধাটোৱে, স্বাভাৱিক
আৰু দেশখনৰ জলবিদ্যুৎ ক্ষমতা এক
ব্যাপক প্ৰভাৱ বহনৰ সৃষ্টি দিছে।

কৌশলগত পদক্ষেপ

১) আন্তৰ্জাতিক সন্ধি চুক্তি।

২) এক পৰ্যবেক্ষণতঃ সঞ্চালক
দ্বিতীয় আন্তৰ্জাতিক সঞ্চালক

৩) এককীয়কৰণৰ পৰিৱেশ সঞ্চালক

জলবিদ্যুৎ সম্বন্ধীয় পদক্ষেপ

৪) জলবিদ্যুৎ নিৰ্মাণতঃ সঞ্চালক
সঞ্চালক।

৩) অর্থকিটে ইং পাৰা ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ
নৰে দুৰ্য্যাসৰ অক্ষৰনা

৪) ত্ৰুটিবিক্ষেপণ ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ ক্ষেত্ৰত
অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনা

৫) ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ ক্ষেত্ৰত অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনা
অক্ষৰনা :-

১) চীনৰ ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ ক্ষেত্ৰত
অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ
অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ

২) ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ ক্ষেত্ৰত চীনৰ ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ
অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ

৩) চীনৰ ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ ক্ষেত্ৰত
অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ

৪) ত্ৰুটিবিক্ষেপণৰ ক্ষেত্ৰত চীনৰ অক্ষৰনাৰ
অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ অক্ষৰনাৰ

1. ପ୍ରଥମ ପଦ

ପ୍ରଥମ ପଦର ଅର୍ଥ, ପ୍ରାଥମିକ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ, ପ୍ରାଥମିକ
ପ୍ରାଥମିକ ପଦର ଅର୍ଥ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ, ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

1. ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

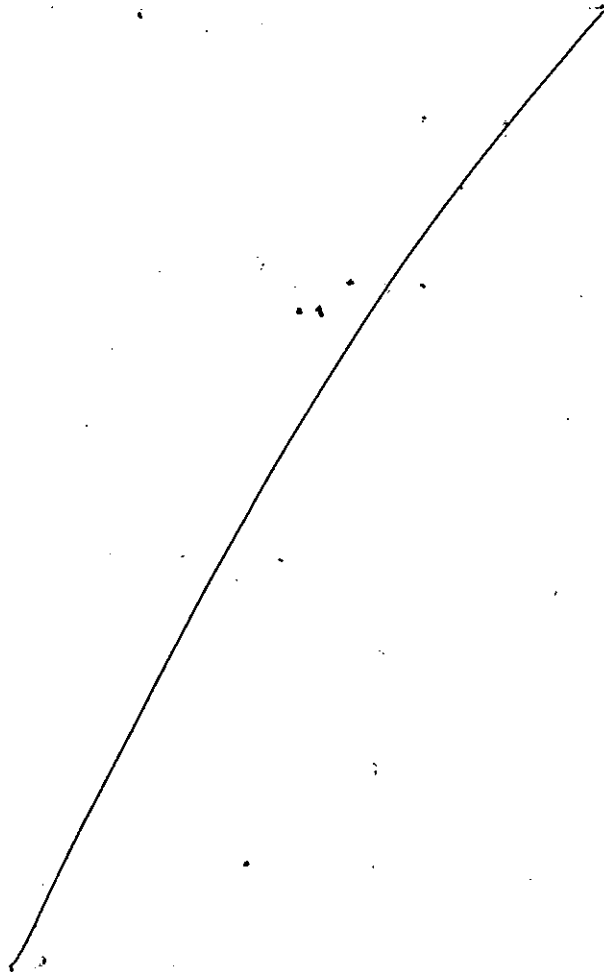
ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ - ପ୍ରାରମ୍ଭିକ

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q13. Discuss how policies targeting caste-based discrimination in independent India aided the integration of diverse communities into a unified India.

প্রশ্ন ১৩) স্বাধীন ভারত জাতিভিত্তিক বৈষম্যক লক্ষ্য কৰি লোৱা নীতিসমূহে কেনেদৰে বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ক ঐক্যবদ্ধ ভাৰতত একত্ৰিত কৰাত সহায় কৰিছিল সেই বিষয়ে আলোচনা কৰক।

(Answer in 250 words)

৫১: ভাৰতস্বত্বাধীন অতীতৰে পৰা গৈয়ে এতিয়া
একগোষ্ঠীৰ সমস্যাৰেৰে এখন বৈচিত্ৰ্যময়
বিশ্বীয় নিৰপেক্ষ দেশ।

ঐতিহাসিক ভাৰতীয়তাৰ ব্যৱহাৰ
 এতিয়াও একেটা বস্তুমান গঢ় দিবলৈ, ভাৰতত
 বিভিন্ন সমস্যাৰ ব্যৱহাৰ বৈষম্য স্বত্বাধীনতা
 ব্যৱহাৰ সন্ধান ব্যৱহাৰ হৈছে।

৫২: সাম্প্ৰদায়িক ব্যৱহাৰ:

→ পিছলৈ গৈ তথাপিও ভাৰতীয়তা
বিশেষকৈ ৫৬ৰে ৫৭ৰ লৈয়াৰসকলক,
সাম্প্ৰদায়িকতাৰ সন্ধানৰ আৰ্শ্ব বিত্ত-
সন্ধান সাম্প্ৰদায়িক ব্যৱহাৰ সন্ধান
ব্যৱহাৰ হৈছিল।

৫৩: সাম্প্ৰদায়িক সুৰক্ষাৰ ব্যৱহাৰ

→ ৫৬ তথা ৫৭ সন্ধানৰ সুৰক্ষাৰ্থে

সাম্প্রদায়িক সম্পত্তি বিতরণের অনুচ্ছেদ-৩২
সীতিব সার্বস্বতঃ সুবক্ষণে ব্যবস্থা রাখা
হইল।

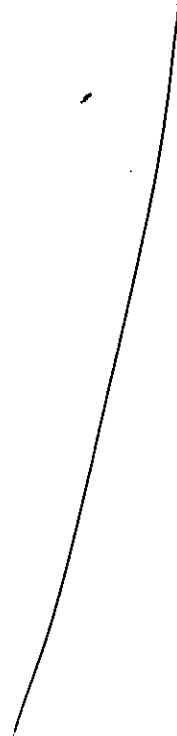
৩) বঙ্গ-অসমতঃ প্রথম আদালত সুবিধা
প্রদান করা,

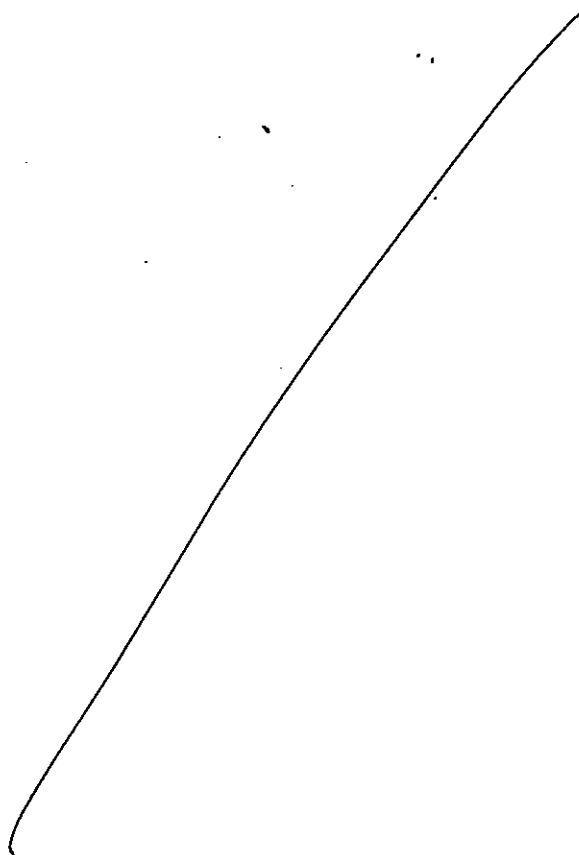
৪) চাকরিবিহীন সরকারী ওয়াস পাইপলাইন (কোম্পা-
আইনগণিতঃ প্রদানঃ সুবিধা,

৫) বিজ্ঞে বঙ্গদেশস্থলক আঁচনিব ব্যবস্থা
করা,

৬) সাম্প্রদায়িক নির্বাহিতঃ আশ্রয়স্থলঃ করা
সাবক্ষণঃ সুবিধা প্রদান করা।

এলোমস্কে বঙ্গদেশস্থলকঃ ওয়াস
সাম্প্রদায়িক সীতিব সার্বস্বতঃ ওয়াসভিভিভিক-
বৈবক্ষ্যতঃ দ্বঃ বগবি নৈবক্ষ্যতঃ ওয়াস নৈবক্ষ-
আবিবক্ষ্যতঃ বগবি করা হয়।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q14. India has witnessed progress in women's education and health indicators, yet economic participation of women remains low and uneven across rural and urban areas. Discuss how this contradiction affects inclusive development. Suggest measures to bridge the gender gap.

প্রশ্ন ১৪) ভাৰতে মহিলাৰ শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সূচকত অগ্ৰগতি লাভ কৰিছে, তথাপিও গ্ৰাম্য আৰু নগৰ অঞ্চলত মহিলাৰ অৰ্থনৈতিক অংশগ্ৰহণ কম আৰু অসমান হৈ আছে। এই বৈপৰীত্যে কেনেদৰে অন্তৰ্ভুক্তিমূলক বিকাশত প্ৰভাৱ পেলায় সেই বিষয়ে আলোচনা কৰক। লিংগ বৈষম্য দূৰ কৰাৰ বাবে ব্যৱস্থাৰ পৰামৰ্শ দিয়ক।

(Answer in 250 words)

টো অন্তৰ্ভুক্তিমূলক বিকাশ হৈছে কোনো
এমন অৰ্থনীতিৰ সৰ্বসংগীণ বিকাশৰ
মূল আৰ্হি।

সৰ্বসংগীণ বিকাশে যেনে এই
মানুষ, ওপৰত, স্তৰস্বত্ব বা কোনো এক
বিশেষ ক্ষেত্ৰত ওপৰত, স্তৰস্বত্ব আদৰ্শ ব্যৱহাৰ
পৰিৱৰ্তে সমাজৰ সকলোৰে অন্তৰ্ভুক্তি
সূচীকৃত বৰ।

যেতিয়া মহিলাৰ শিক্ষা আৰু
স্বাস্থ্য সূচকত অগ্ৰগতি ঘটিব, তেন্তেহে
সদাৰ্থন হৈছে দেশৰ পক্ষত স্বাস্থ্য আৰু
নগৰ অঞ্চলত মহিলাৰ অৰ্থনৈতিক
অংশগ্ৰহণত অসামান্য বিৰোধমান
হৈ বৈছে। এই অসামান্যতাৰ ব্যৱস্থাসমূহ—

১) সাম্প্রদায়িকতা বিধ্বংসক সামর্থ্য
অগত্যাশ্রমিক তুলনায় শ্রমিকত্ব।

২) সাম্প্রদায়িকতা অধীনস্থানীয় ওপন
অর্থ পরিসংখ্যানিক দৃষ্টিকোণে অগত্যাশ্রমিক
তুলনায় অধিক।

৩) অগত্যাশ্রমিক পরিসংখ্যানিক দৃষ্টিকোণে
বা অর্থ পরিসংখ্যান, গাণিতিক দৃষ্টিকোণে অগত্যাশ্রমিক
ব্যাংক বনাম অধীনস্থানীয় সুবিধা অর্থ
সামর্থ্য অধিক।

৪) সাম্প্রদায়িকতা অধীনস্থানীয় বিবর্তন
অর্থ পরিসংখ্যানিকতা, অর্থ অগত্যাশ্রমিক
অন্যতম ব্যয়ক

৫) অধীনস্থানীয় অধীনস্থানীয় দৃষ্টিকোণে
অর্থ অগত্যাশ্রমিক দৃষ্টিকোণে অগত্যাশ্রমিক
অধীনস্থানীয়

৬) বিত্তীয় অধীনস্থানীয় অর্থ, সাম্প্রদায়িক
অধীনস্থানীয় অগত্যাশ্রমিক এক নিদর্শন।

ଲିଙ୍ଗ ପ୍ରେସନ୍ସ ଦ୍ଵାରା ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯିବା ମୂଲ୍ୟ

ବର୍ଣ୍ଣନା ମାଧ୍ୟମ ପଦ୍ଧତି :-

- ① ଲିଙ୍ଗର ଆକୃତି-ରଙ୍ଗ,
- ② ଲିଙ୍ଗର ଆକୃତି ମାପ,
- ③ ଲିଙ୍ଗର ଆକୃତି-ରଙ୍ଗ
- ④ ଆକୃତି-ରଙ୍ଗର ଆକୃତି ମାପ ବର୍ଣ୍ଣନା
- ⑤ ଆକୃତି-ରଙ୍ଗର ବିଭିନ୍ନ ମାପ
- ⑥ ଆକୃତି-ରଙ୍ଗର ଆକୃତି ମାପ ବର୍ଣ୍ଣନା

ଏହି ମାଧ୍ୟମ ଦ୍ଵାରା ଲିଙ୍ଗର ଆକୃତି-
ରଙ୍ଗର ବିଭିନ୍ନ ମାପ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯିବ ।
ଆକୃତି-ରଙ୍ଗର ଆକୃତି ମାପ ବର୍ଣ୍ଣନା
ଦ୍ଵାରା ଲିଙ୍ଗର ମୂଲ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା ।

[A large, faint, handwritten mark resembling a long diagonal slash or a stylized '1' is visible across the center of the page.]

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

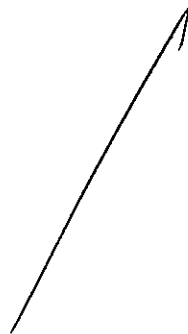
Q15. While the Charter Acts of 1813, 1833 and 1853 incrementally expanded the role of the British Parliament in Indian affairs, they also laid down the structural seeds for India's later constitutional development. Critically analyze.

প্ৰশ্ন ১৫) ১৮১৩, ১৮৩৩ আৰু ১৮৫৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইনসমূহে ভাৰতীয় বিষয়ত ব্ৰিটিছ সংসদৰ ভূমিকা ক্ৰমান্বয়ে সম্প্ৰসাৰিত কৰাৰ লগতে এইবোৰে ভাৰতৰ পৰৱৰ্তী সাংবিধানিক বিকাশৰ বাবে গাঁথনিগত বীজো স্থাপন কৰিছিল। সমালোচনামূলকভাৱে বিশ্লেষণ কৰক। (Answer in 250 words)

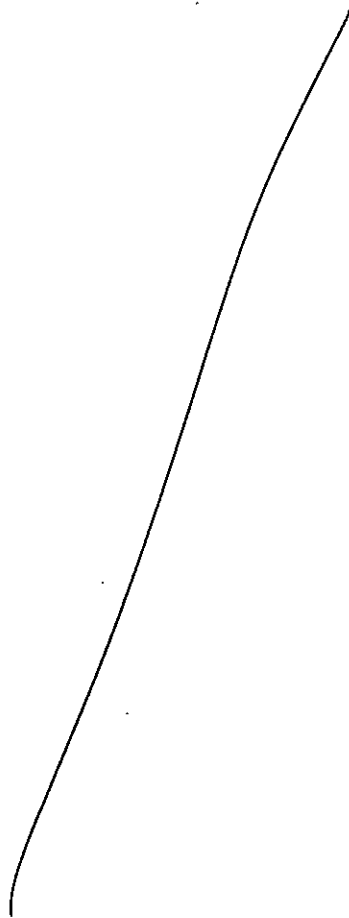
উঃ- ১৮১৩, ১৮৩৩ আৰু ১৮৫৩ চনৰ চাৰ্টাৰ আইনসমূহ, পৰৱৰ্তী পৰ্য্যায়ৰ ভাৰতীয় সাংবিধানিক বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত এক সময়তে বহুতো গাঁথনিগত বীজ স্থাপন কৰিছিল। ইয়াক বিস্ময়কৰ দিশ।

১) জাৰ্জ চতুৰত মন্তব্যসমূহৰ প্ৰকল্পতা প্ৰকাশ-

২) বোম্বাই চাৰ্টাৰ, ১৮১৩ চনৰ একচেতনীয় ব্যৱস্থাৰ আধাৰত।

[Handwritten scribble]

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q16. Satras in Assam are not merely religious centres but custodians and transmitters of culture. Discuss their role in sustaining traditions like Sattriya and Bhaona, with contemporary relevance.

প্ৰশ্ন ১৬) অসমৰ সত্ৰসমূহ কেৱল ধৰ্মীয় কেন্দ্ৰই নহয় বৰঞ্চ সংস্কৃতিৰ ৰক্ষক আৰু প্ৰচাৰক। সমসাময়িক প্ৰাসংগিকতাৰ সৈতে সত্ৰীয়া নৃত্য আৰু ভাওনাৰ দৰে পৰম্পৰা বজাই ৰখাত অসমৰ সত্ৰসমূহৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক।
 (Answer in 250 words)

উঃ অসমৰ সাংস্কৃতিক হেৰীয়াতৰ, সাংগ্ৰহ

অসমত সত্ৰসমূহ দুজনাই প্ৰতিষ্ঠা কৰি-
যোৱা সত্ৰসমূহ। আৰম্ভণিকালতৰ চৰ্তত তথা

ঈশ্বৰীয় সত্ৰসমূহ সত্ৰসমূহকৈ, বৰষুণীয়া
 অসমীয়া সাংস্কৃতিক নৃত্য, গীত, ভাওনা আদিৰ-
 দৰে জৈৱিক বৈজ্ঞানিকতা বহুত- সত্ৰসমূহৰ-
ভূমিকা হাৰ্ভেলুগীয়া।

সত্ৰীয়া নৃত্য আৰু ভাওনা হৈছে অসমৰ-
 সত্ৰসমূহীয়া সাংস্কৃতিক বৰ্ষাবসৰক তথা
 অসমীয়া কৃষ্টিৰ অমূল্যত্ব নিদৰ্শন।

ভাওনা আৰু সত্ৰীয়া নৃত্য সাংস্কৃতিক-
 সত্ৰসমূহৰ

৩) উন্নয়নমূলক প্রচেষ্টা এবং প্রসারিত ক্ষেত্রে
সামগ্রিকভাবে বৃদ্ধিপ্রবণতায় চানি মনো-সামর্থ্য।
এবংএই সমীক্ষা মূল্যবান প্রতিফলন তৈরি
প্রদান করে। বিস্ময়ে সামগ্রিকভাবে পৰ্যবেক্ষণে
সাংস্কৃতিক বহুতল উন্নয়নমূলক বসিছে।

৪) বিশ্বায়নের ফলে উন্নয়ন এবং
সমীক্ষা মূল্যবান বিশ্ব দরকারে প্রতিফলন
আর্থ সামগ্রিকভাবে প্রদান তৈরি অনুগত প্রদান
আর্থনিক প্রযুক্তির ব্যবহার বসিছে।

৫) পাশ্চাত্যীকরণের পরে বহুতল সামর্থ্য
বৃদ্ধি এবং সমীক্ষা নির্দেশনা এবং
মূল্য নির্ধারণের মাধ্যমে উন্নয়ন এবং
সমীক্ষা মূল্যবান উন্নয়নমূলক বসিছে।

৬) পূর্ণাঙ্গিত সামর্থ্যে জিনিসপত্রের
দৈর্ঘ্যনি প্রদান বসিছে।

⑥ সম্মতি নৃত্য, আর্থিক দুপা দী নৃত্য-
সম্মতি অর্থ মূল কাগজী হৈছে-
জান সম্মতি।

এ সম্মতি নৃত্য অর্থ হৈছে-
নৈমিত্তিক অর্থ অর্থ বাবি অর্থ
এ অর্থ অর্থ বাবি অর্থ, অর্থ অর্থ
এ অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ
অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ
অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ অর্থ

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q17. Post-Independence India has sought to balance respect for ethnic identities with the goal of national unity. Discuss this statement with reference to peace accords and autonomy arrangements in Assam.

প্ৰশ্ন ১৭) স্বাধীনতাৰ পিছৰ সময়ত ভাৰতে ৰাষ্ট্ৰীয় একতাৰ লক্ষ্যৰ সৈতে জাতিগত পৰিচয়ৰ প্ৰতি সন্মানৰ ভাৰসাম্য বজাই ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰিছে। অসমত শান্তি চুক্তি আৰু স্বায়ত্ত্বশাসন ব্যৱস্থাৰ সন্দৰ্ভত এই বিবৃতিটো আলোচনা কৰক।
(Answer in 250 words)

উঃ অন্যকথাৰ সন্মত একতাৰ প্ৰতিষ্ঠা —
 এইখানত হৈছে স্বাধীন ভাৰতৰ সুনিয়মীয়া তথা
 মৰ্যাদাক লক্ষ্য। সেয়ে, ৰাষ্ট্ৰীয় একতা বজাব
 বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশসমূহঃ —

১) অসমলৈ বৈৰমকৈ সন্মান সন্মিলন
 প্ৰদৰ্শন কৰা,

২) বৈৰমনিৰপেক্ষতা হৈছে সন্মত
 একতা স্থাপনৰ সূচী চমলিবৰ পদ্ধতি —

৩) অসমলৈ বৰষুণৰ সুবৰ্ষ প্ৰদৰ্শন
 কৰা।

৪) তেওঁলোকৰ তথা এতিয়াও, দক্ষিণ
 পাৰ্শ্বীয় প্ৰদৰ্শনৰ লগত ৰাষ্ট্ৰীয়তাবাদক
 একত্ৰ কৰা।

⑤ অনুসূচীত দেশটি আৰু দেশভিত্তিকভাবে
আৰ্থে সুবিকাৰ প্ৰদান কৰা।

আসন্ন সময়টি দুটি আৰু দক্ষিণ আফ্ৰিকাত
(আসন্ন সময় কৰা প্ৰদৰ্শন)

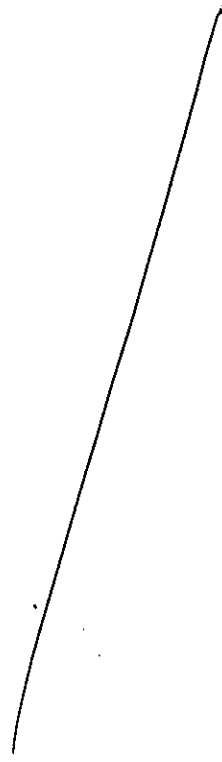
⑥ বিভিন্ন আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় দলীয়তা বৃদ্ধিৰ্থে;
দক্ষিণ আফ্ৰিকাত সুবিধা প্ৰদান কৰা।

⑦ মূল্যবান সামগ্ৰীৰ বাবে আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
মূল্য সূচীত দ্বাৰা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় - আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়।

⑧ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় - আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়।

⑨ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়
আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয়

પ્રધાન મંત્રી, વિવિધ ઉત્પાદન બાંધકામ
ગૃહ સંસ્થા ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q18. Recurrent floods in Assam have not only caused loss of lives and property but also led to large-scale displacement. Critically examine the socio-economic implications of such displacement.

প্ৰশ্ন ১৮) অসমত বাৰে বাৰে হোৱা বানপানীয়ে কেৱল জীৱন আৰু সম্পত্তিৰ ক্ষতি কৰাই নহয়, বৃহৎ পৰিমাণৰ স্থানচ্যুতিৰো সৃষ্টি কৰিছে। এনে স্থানচ্যুতিৰ আৰ্থ-সামাজিক প্ৰভাৱসমূহ সমালোচনামূলকভাৱে, মূল্যায়ন কৰক।
 (Answer in 250 words)

ডঃ বানপানী হৈছে প্ৰকৃতিৰ কাণী অসম
বাৰে বাৰে অতীতৰে পৰা সম্মুখীন হৈ অহা
জৈৱমণ্ডলৰ ওচৰ চহৰ এনকীবনৰ ক্ষেত্ৰত
এক বহুতৰময় প্ৰকৃতিক দুৰ্যোগ।

বানপানীৰ ফলত: বহু বহু বিবি-
 অসমৰ সমাজ-জীৱনত আন্দোলনগতি:
 সৃষ্টি যেনে জীৱন আৰু সম্পত্তিৰ-ক্ষতি
 কৰি অগ্নিছে। এই ক্ষেত্ৰত অসমৰ নহি
 বহুবেকীয় দুৰ্যোগে কেৱল যে, আৰ্থিক বা-
 প্ৰশস্তি-মানব জীৱনে দুৰ্বিসম্বন্ধ বানিছে- তেনেদৰে
 নহয়। ইয়াৰ পাৰিপাৰ্শ্বিক, অসমৰ ডে-সম্পত্তি-
 এক বৃহৎ আশৰ অনুভৱিতৰে সৃষ্টিপূৰণ
বানিছে।

P.T.O

ଅନୁପ୍ରାଣିତ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ

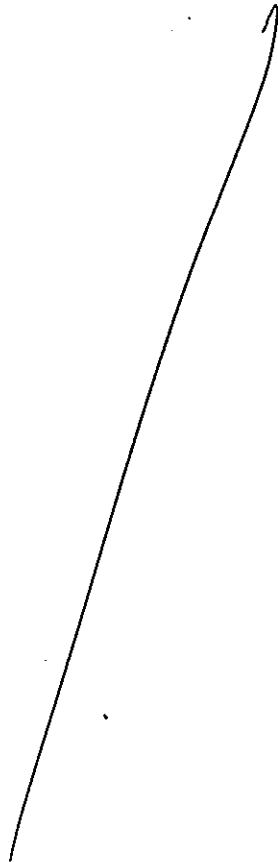
- ↳ ବନାମା ଦିଆ
- ↳ ନଦୀର ଓପାରିଷ୍ଟମର ଦଳର
ଆବିଷ୍କାର - ଆବିଷ୍କାର
- ↳ ବନାମା ହେ ମଧ୍ୟ ସମ୍ପାଦନା ନାହିଁ
ଉଲ୍ଲାସ
- ↳ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ -
↳ ସାମାଜିକ କାର୍ଯ୍ୟ, ମାଳିଆ କାର୍ଯ୍ୟ,
ଆମେ ସମସ୍ତେ ହେଉଛୁ ।

ଅନୁପ୍ରାଣିତ ଆର୍ଯ୍ୟାମାନବିକ ମଣ୍ଡଳ

- ୦ ବୃତ୍ତିଗତ ଆବିଷ୍କାର ହେଉଛି ଆନୁଷ୍ଠାନିକ
କାର୍ଯ୍ୟ ।
- ୦ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆବିଷ୍କାର କରିବା
କରିବା ।
- ୦ ମାଳିଆର ଆବିଷ୍କାର ଆବିଷ୍କାର ହେଉଛି ।
- ୦ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହେଉଛି
- ୦ ବନାମା ଆବିଷ୍କାର ଆବିଷ୍କାର ହେଉଛି
ଆମେ ଆମେ ।

০ মানুষের অর্থনৈতিক অবস্থানটিও বদলে-
বর্তমান মানবজাতির আর্থিক উন্নতি আসবে।

এতে করে বড়ি ধরে আছে, বর্তমান মানবজাতি-
মানুষের বদলে আসবে আর্থিক সামর্থ্য-
উন্নতি নবজাগরণ সত্তা পেলোছে।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q19. The Cholas skillfully exploited their geography to build a powerful agrarian and maritime empire. Discuss with examples.

প্রশ্ন ১৯) চোলসকলে এক শক্তিশালী কৃষি আৰু সামুদ্রিক সাম্রাজ্য গঢ়ি তুলিবলৈ দক্ষতাৰে ভেঙলোকৰ ভূগোলৰ সদ্ব্যৱহাৰ কৰিছিল। উদাহৰণৰ সৈতে আলোচনা কৰক। (Answer in 250 words)

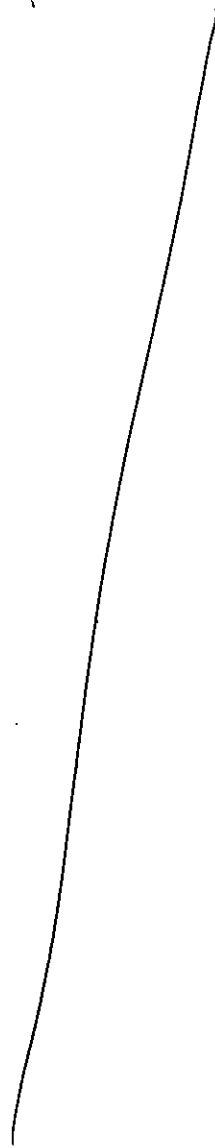
উঃ চোলসকলৰ মনোবৃত্তি আছিল - এক শক্তিশালী
অৰ্থব্যৱস্থা গঢ়াৰ সূচন আৰম্ভণি।

চোলসকলে আগুৱাই, প্ৰাচীন
ভাৰতৰ এক অন্যতম শক্তিশালী সাম্ৰাজ্য।
স্বাভাৱিক অৱস্থাত মাত্ৰ কৃষি আৰু সামুদ্রিক সাম্ৰাজ্য
গঢ়ি তুলিবলৈ চোলসকলে বহু এক
অন্যতম অৱদান আগুৱাই - চোলসকলৰ
মনোবৃত্তি।

সূচন বহু প্ৰদৰ্শন

০ কৃষিৰ বহু প্ৰদৰ্শন চোলসকলে আগুৱাই -
সূচন বহু প্ৰদৰ্শন আগুৱাই চোলসকলে -
এক অন্যতম বিশেষত্ব। মনোবৃত্তি
দ্বাৰা সাম্ৰাজ্যৰ সূচন অন্যান্য আগুৱাই।
চোলসকলে চোলসকলৰ অৱদান।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total

Q20. Bhaskaravarman transformed Kamarupa from a frontier kingdom into a vital bridge between Assam and the wider Indian world. Discuss his role in shaping the political and cultural connectivity of early medieval India.

প্রশ্ন ২০) ভাস্করবৰ্মানে কামৰূপক সীমান্ত ৰাজ্যৰ পৰা অসম আৰু বিস্তৃত ভাৰতীয় বিশ্বৰ মাজত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ সংযোগলৈ ৰূপান্তৰিত কৰিছিল। প্ৰাৰম্ভিক মধ্যযুগীয় ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক আৰু সাংস্কৃতিক সংযোগ গঠনত তেওঁৰ ভূমিকাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক। (Answer in 250 words)

উঃ প্ৰাচীন কামৰূপত ভাস্কৰ বৰ্মনৰ
অসমৰাজ্যত আছিল যেতিয়া গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা
হৈছিল তেওঁৰ ভূ-মাজত হৈছে কামৰূপৰ
সাংস্কৃতিক-প্ৰশাসনিক বৈশিষ্ট্য।

মহাভূমিকাৰ প্ৰাৰম্ভিক অৱস্থাত,
কামৰূপত অসমৰ বৰ্ষা ভাস্কৰ বৰ্মনৰ-
মূল ভূমিকা হৈছে অসমত আছিল নতুন
সু-সম্পর্ক। নতুন বিশ্বজন দিয়া হৈছে—

১) অসমৰ বৰ্মনৰ হৈছে তেওঁৰ অসম
হানিষ্ঠতা,

২) অসমৰ দিয়াত বিশ্বজনৰ নতুন
পৰ্য্যন্ত তেওঁৰ অৱস্থিতিৰ হৈছে
পোষণ ফল।

৩) তেওঁৰ অসমৰ বৰ্মনৰ হৈছে
পাৰিৱৰ্তনক হিচাপে হৈছে তেওঁৰ

ଓଡ଼ିଶା, ବାଲିଆ ବିଜ୍ଞାନବିଦ୍ୟାଳୟ
ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ନିଦର୍ଶନ ।

ଅବିଭାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା ବ୍ୟବସାୟିକ ଓ
ସାମ୍ପ୍ରତିକ ସାମାଜିକ ମଣ୍ଡଳ ୧୦୦୦ ଓଡ଼ିଶା

୧) ଚିନ୍ତା ନାବିଗେଟର ରିପୋର୍ଟ ଓଡ଼ିଶା
ସାମ୍ପ୍ରତିକ ବର୍ଷର ବ୍ୟବସାୟିକ ମେଟ୍ରା

୨) ଓଡ଼ିଶା ଓଡ଼ିଶା ଆୟୋଜନର ଅନୁଷ୍ଠାନ
ଓଡ଼ିଶା ମେଟ୍ରା ସାମାଜିକ ମଣ୍ଡଳ

୩) ଓଡ଼ିଶା ଓଡ଼ିଶା ଦିନିକ ସାମ୍ପ୍ରତିକ
ବ୍ୟବସାୟିକ ମେଟ୍ରା ।

Feedback (For office use only)
Structure/ Presentation
Question Interpretation
Content
Value Addition
Penalty (If any)
Total